

hvorledes man skulde forbedre Landarbejdernes Vilkaar hurtigere, end det vil kunne ske ved denne Kommission. Jeg tror nok, at det er givet, at denne Kommission ikke vil blive færdig med sine Arbejder før om længere Tid. Det forudsættes jo ogsaa i § 5, idet det der bestemmes, at der paa de „aarlige Finanslove“ skal ydes Bevillinger til Kommissionens Arbejder, hvorved det altsaa forudsættes, at der skal hengaa flere Aar, før Kommissionen bliver færdig. Det er noget længe for Landarbejderne at vente paa Reformen, al den Stund Landbruget skunder sig med at stille positive Forbringinger til Fordel for Landejendomsbesidderne. Jeg tror derfor, at det vilde være heldigt, om man ogsaa kunde komme Landarbejderne til Hjælp noget hurtigere, end det kan ske ved det foreliggende Forslag om Nedsættelsen af en Landbotommis- sion. Jeg skal derfor anbefale Forslaget til videre Fremme med det Ønske, at Kommissionens Virksomhed maatte kunne udvides i den Retning, jeg har omtalt.

Th. Nielsen: I den sidste Opfattelse tager den ærede Landstingsmand dog vistnok fejl. Det kan gerne være, at han har Ret i, at det vil vare længe, inden Kommissionen bliver endelig færdig, og det forudsættes jo egentlig ogsaa i Forslaget, men man maa huske paa, at § 3 siger: „Kommissionens Betænkning afgives til Regering og Rigsdag. Kommissionen kan ogsaa gøre Indstilling om midlertidige Foranstaltninger, sigtende til Djemedets Fremme.“ Denne Bestemmelse kan dog ikke opfattes anderledes end, at Kommissionen kan komme frem med Forslag om midlertidige Foranstaltninger, og det vil sikkert ogsaa blive Tilfældet.

Der er jo bethdeligt Høre i Landarbejderpørgsmaalet eller i Spørgsmaalet om at staffe de Landarbejdere, der ingen Jord have, Jord. Det kunne vi se af de Lovforslag, der ligge her paa vort Bord. Jeg vil tillige sige, at paa mange Omraader er det uklart, hvad der skal gøres, og af de Forslag, der ligge for, er der enkelte, som det er mig umuligt at forstaa Meningen af. Jeg ser nok den gode Hensigt, men Meningen deraf er det mig umuligt at fatte. Der er ogsaa i Anledning af disse humane Spørgsmaal fremkommet den ene Pjece efter den anden, den ene Bladartikel efter den anden, og de fremkomme fra alle Samfundslag; det synes mig, at det viser, at der virkelig her er en almindelig Trang, men at der ogsaa er megen Uklarhed om, hvorledes Manglerne skulle afhjælpes. Men netop fordi der er en saa stor Uklarhed, turde det være rigtigt at gaa den lige Vej: at nedsætte en Kommissi-

sion. Hvis det blot var en Revision af Lovgivningen om Landejendommens Udstyknings og Sammenlægning, forekommer det mig nok, at Administrationen selv maatte være i Besiddelse af saa megen Sagkundskab, at den kunde foretage en saadan, uden at man behøvede at nedsætte en Kommission. Jeg skal i øvrigt erkende, at der i høj Grad er Trang til at faa en Revision af Udstykningslovgivningen. Den er for kostbar og lægger for mange Vanstueligheder i Vejen. Der er tillige meget faa uden for Landmaalerens og Administrationens Kredse, der vide Bæstet med Udstykningslovgivningen. Af Lovene kan man ikke se, hvorledes det hænger sammen, thi de Love ere jo lagte til Rette, saavidt jeg kan skimte, ved en Række ministerielle Skrivelser, ved den stille Magt og ved Sædvænen. Altsaa, det er ikke Loven der afgiver Normen for Udstykningslovgivningen. Den er tillige kostbar. Saa vidt jeg ved, koster enhver Bevilling omkring 29 Kroner, og der er derved lagt en ligefrem positiv Hindring i Vejen for Udstykningslovgivningen. Der har ogsaa været Tider, hvor man ikke i nogen højere Grad har ønsket Udstykningslovgivning. Jeg tror, at Stillingen i saa Henseende er noget forandret, og jeg kan derfor ikke andet end udtale min Paakønnelse af, at dette Forslag om Nedsættelse af en Kommission er fremkommet. Jeg kunde have ønsket, at den var blevet lidt anderledes sammensat, men det skal jeg ikke komme ind paa; der er næppe Grund til at vente, at denne Sammensætning kan blive ændret.

Der er jo i de senere Aar gjort ikke saa ganske lidt for Husmændene og i det hele for at hjælpe de mange smaa Landejendomsbesiddere. Jeg henviser i saa Henseende til Loven af 28de Maj 1880 om Oprettelse af de tvende Kreditsforeninger for Sjælland og Østifterne. Jeg ved nok, at der har været Medlemmer ogsaa i dette Ting, som have været i Tvivl om, hvorvidt det var en nyttig Lov at give Husmændene, fordi den gav en for let Udgang til Kredit. Jeg tror dog efter den Erfaring jeg har gjort, at kunne sige, at denne Lov i det store og hele har virket heldigt. Den har hjulpet til, at mange Husmænd, som havde daarligere, det vil sige, dyre Laan hos Sagførere og Kommissionærer, eller usikre Laan i Sparekasser, hvilke dog hører til de bedre Laan, have faaet deres Prioritetsforhold ordnede paa en heldig Maade. Jeg tror ogsaa, at det er en Kendsgerning, at der i den jordbesiddende Husmandsklasse trods al den Utilfredshed, der er hos Landmændene i Almindelighed — og med Rette — over deres økonomiske Forhold, er en forholdsvis